

Nr 74

Av herr **Jacobsson, Gösta, m. fl.**, om utredning rörande skattesystemets verkningar på samhällsekonomin.

(Lika lydande med motion nr 153 i Andra kammaren)

Den offentliga sektorn har det senaste årtiondet kommit att utgöra en allt större del av samhällsekonomin. Skattesystemet har därmed fått en alltmera central betydelse. Skatterna tar en allt större del av medborgarnas inkomster i anspråk. Samtidigt har skattesystemet undergått betydande förändringar. De direkta skatterna har fått ändrade regler i betydelsefulla hänseenden. Nya beskattningsformer har införts bl. a. på kapitalvinstbeskattningens område. Genom inflationen har marginskatterna för fysiska personer skärpts. Balansen mellan direkta och indirekta skatter har ändrats så att de sistnämnda i dag svarar för en allt större del av statsinkomsterna. Den allmänna varuskatten har fr. o. m. den 1 januari 1969 ersatts av mervärdeskatten, varjämte en särskild arbetsgivaravgift har införts.

Utredningar pågår om ändringar av väsentliga delar av den direkta beskattningen, företagsbeskattningen, familjebeskattningen och kapitalbeskattningen.

Märkligt är att den skildrade utvecklingen på skattelagstiftningens område ägt rum utan att någon närmare analys av skattesystemets samhällsekonomiska verkningar företagits, detta trots att systemet har utnyttjats för såväl konjunkturpolitiska som inkomst- och förmögenhetsutjämnande ändamål. Resultatet har, som känt är, ej alltid blivit det avsedda.

Vissa sidor av problemet har gjorts till föremål för analys av professor Gunnar Myrdal i ett tidigt verk. Likaså har frågor av denna karaktär behandlats i det av professor Bendt Hansen år 1953 utgivna arbetet "Finanspolitikens ekonomiska teori". Detta arbete låg emellertid på ett delvis mycket teoretiskt plan och har numera förlorat mycket av sin aktualitet. Bendt Hansens undersökningar har veterligen ej fullföljts. Vissa undersökningar lär ha påbörjats av allmänna skatteberedningen och fortsatts av företagsskatteberedningen. Dessa torde dock ha varit av ganska perifer karaktär och icke trängt djupare in på problemen.

Emellertid föreligger inga aktuella, mera djupgående undersökningar i ämnet, i vilka hänsyn tagits till det senaste årtiondets händelser på skatteområdet. Dessa har tillkommit utan någon mera vetenskaplig ekonomisk analys av verkningarna. Någon samlad överblick föreligger inte.

Med hänsyn till den avgörande betydelse som den offentliga sektorn och skatternas utformning har för vårt lands ekonomi talar starka skäl för att en förutsättningslös och allsidig översyn av de skilda verkningar som de olika skatteformerna kan ha på samhällsekonomin kommer till stånd. Även övervältringsfenomenen, skattesystemets sociala och psykologiska verkningar, skattebetalarnas reaktioner i förhållande till företagna skattepolitiska åtgärder samt skatternas samband med företagens självfinansiering bör göras till föremål för analys. Vidare bör skatternas förhållande till konjunkturskiftningarna utredas. Undersökningarna förutsättes skola ligga på en hög nivå och framstående vetenskaplig expertis beredas tillfälle att medverka.

Jämförelser med utlandet över hela skattefältet bör göras.

Genom möjligheterna att använda datamaskiner torde man relativt snabbt kunna få fram värdefulla data. Likaså borde man kunna utnyttja de undersökningar som kommit till stånd inom OECD och EEC.

En kartläggning av dessa förhållanden kan få stor betydelse för skatte-
lagstiftningens framtida utformning. Tyngdpunkten måste ligga på skatteuttagets och de olika skatteformernas samhällsekonomiska konsekvenser.

Under åberopande av vad som sålunda anförts hemställer vi,
att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t göra framställning om en förutsättningslös och allsidig utredning rörande skattesystemets verkningar i olika hänseenden, framför allt med avseende på samhällsekonomin.

Stockholm den 16 januari 1969

Gösta Jacobsson (m)

N. Yngve Nilsson (m)

Eskil Tistad (fp)

Gudmund Ernulf (fp)

T. V. Mattsson (cp)

Nr 75

Av herr **Lindblad**, *angående kapitalvinstbeskattningen*.

(Lika lydande med motion nr 88 i Andra kammaren)

Stockholm den 17 januari 1969

Hans Lindblad (fp)